

Zei și eroi ai grecei antice

Zei

Zeus este cel mai puternic dintre olimpieni, socotit drept stăpânul suprem al oamenilor și al zeilor.

El făcea parte din cea de-a doua generație divină. Era cel mai mic dintre fiii lui **Cronos** și ai **Rheei**. Ca să-l scape de urgia tatălui său, care-și înghițea rând pe rând copiii de îndată ce se nășteau, **Rhea** l-a ascuns pe **Zeus** trimițându-l în **Creta**, unde a fost îngrijit de **nimfe**. Când a crescut mare, **Zeus**, a pus la cale, cu ajutorul **Geei** și al lui **Metis**, detronarea tatălui său. După ce l-a silit pe **Cronos** să-și verse înapoi copiii înghițiți, **Zeus**, împreună cu frații săi acum reînțorși la viață, i-a declarat război lui **Cronos**. În ajutorul acestuia au sosit însă frații săi, titanii. Lupta a durat zece ani și a luat sfârșit cu victoria olimpicienilor. **Zeus** a devenit stăpânul întregului univers. El a dăruit lumea subpământeană fratelui sau **Hades**, iar marea lui **Poseidon**, păstrându-și pentru sine pământul. Până să dobândească pacea, a avut de înfruntat însă noi vrăjmași, de data aceasta pe giganții asmuțiți împotriva sa de către **Geea**. Lupta cu **Typhon** a fost cea mai grea dar, în cele din urmă, **Zeus** a ieșit din nou și definitiv biruitor.

Ca stăpân suprem și ca deținător al puterii supreme absolute, **Zeus** era cel care împărțea dreptatea printre oameni și zei, el era expresia echilibrului și a ordinii din natură și din societate. Era socotit zeul luminii, al fenomenelor naturale, deținătorul fulgerelor și, mai ales, al trăsnetelor – manifestare cu precădere a forței și a mâniei sale divine. El domnea în palatul său aflat pe crestele înalte ale **Olimpului** și de acolo, înconjurat de ceilalți zei, cârmuia destinele lumii, împărțind binele și răul printre muritori și veghind asupra împlinirii destinelor lor.

Poseidon era zeul mării, fiul lui **Cronos** și al **Rheei**. Ca și ceilalți frați ai săi, când s-a născut, **Poseidon** a fost înghițit de către tatăl său și apoi dat afară.

Mai târziu a luptat alături de olimpieni împotriva titanilor. Când, în urma victoriei, s-a făcut împărțirea Universului, lui **Zeus** i-a revenit cerul, lui **Hades** lumea subpământeană, iar lui **Poseidon** împărăția apelor. El sălășluia în fundul mării împreună cu soția sa, **Amphitrite**, alături de care, uneori, urmat de un întreg cortegiu marin și purtat de un car tras de cai înaripați, spinteca valurile. **Poseidon** stârnea furtunile sau făcea ca apele mării să devină liniștite, el scotea insule la iveală sau le cufunda pe altele lovindu-le cu tridentul său, făcea să izvorască râuri sau să se închege lacuri. O dată el a încercat împreună cu **Hera** și cu **Athena** să-l pună în lanțuri pe **Zeus**, dar încercarea a dat greș. De atunci **Poseidon** a fost mereu alături de preaputernicul său frate care cârmuia destinele lumii.

Hades, zeul împărăției subpământene, fiul lui **Cronos** și al **Rheei**. Ca și ceilalți frați ai săi, când s-a născut, **Hades** a fost înghițit de tatăl său, apoi dat afară.

Mai târziu a participat la lupta dusă de olimpieni împotriva titanilor. Când s-a făcut împărțirea Universului, lui **Zeus** i-a revenit cerul, lui **Poseidon** - marea, iar lui **Hades** - lumea subpământeană. **Hades** sălășluia în împărăția umbrelor, pe care o cârmuia alături de soția sa, **Persefona**. El nu îngăduia nimănui, o dată ajuns acolo, să mai vadă lumina zilei. Când **Heracles** a trecut hotarele Infernului, s-a lovit de împotrivirea lui **Hades**, pe care l-a rănit cu o săgeată, silindu-l să se refugieze în **Olimp**. Numele de **Hades** era evitat de cei vechi, care se fereau să-l pronunțe, socotindu-l aducător de nenorociri. Cel mai adesea el era invocat sub numele de **Pluto** (*Zeul cel bogat*), aluzie la bogățiile nemăsurate care se ascundeau în măruntaiele pământului.

Hera fiica lui **Cronos** și a **Rheei**, a fost și ea înghițită, imediat după naștere, împreună cu ceilalți frați ai ei, de către **Cronos**.

Referat despre zeii și eroii grecei antice

În timpul luptei dintre **Zeus** și **Cronos**, **Hera** a fost încredințată zeiței **Tethys** și lui **Oceanus**, care au crescut-o. Mai târziu, ea s-a căsătorit cu fratele ei **Zeus**, devenind „soția legitimă” a stăpânului lumii. În această calitate ea era considerată drept protectoarea căminului, a căsătoriei și, în general, a femeilor măritate. Cu **Zeus**, **Hera** a avut patru copii: pe **Ares**, **Hebe**, **Hefaistos** și **Ilithyia**. Împărțind tronul, dar nu și puterea marelui ei stăpân, **Hera** e adesea înfățișată ca o soție geloasă și nesăbuit de violentă, care ușor se simte jignită și nu pregetă să se răzbune crunt pentru toate infidelitățile săvârșite de soțul ei. Adeseori mânia ei se vedește capricioasă și nejustificată.

Atena era una dintre cele mai mari divinități ale mitologiei grecești. Era zeița înțelepciunii, pe care grecii o mai numeau și **Pallas Atena** sau, pur și simplu, **Pallas**.

Atena era fiica lui **Zeus** și a lui **Metis**. **Zeus** a înghițit-o însă pe **Metis** înainte ca aceasta să nască, astfel că **Atena** a ieșit direct din capul lui **Zeus**, cu arme și armură cu tot. În momentul când a apărut pe lume, a slobozit un răcnet războinic, care a cutremurat cerul și pământul. **Atena** era simbolul atributelor unite ale părinților ei. Ea personifica forța moștenită de la **Zeus**, îmbinată cu înțelepciunea și prudența lui **Metis**. Zeiță războinică, reprezentată cu coif, sulită și egida pe care era zugrăvit capul **Gorgonei Medusa**, **Atena** a jucat un rol important în lupta împotriva gigantilor.

Atena era socotită protectoarea artelor frumoase, a meșteșugurilor, a literaturii și a agriculturii, a oricărei acțiuni care presupunea ingeniozitate și spirit de inițiativă. Ea patrona viața socială și cea statală, era sfătuitoarea grecilor adunați în areopag și apărătoarea lor în războaie.

Afrodita

Potrivit legendei, s-a născut pe insula **Cipru**. Deși zeiță a frumuseții, este căsătorită cu zeul șchiop, hidosul **Hefaistos**, care era și fierarul zeilor. În privința nașterii ei există două variante: prima ar fi că este fiica lui **Zeus** și a **Dionei**, cealaltă spune că s-a născut din spuma mării. Cu toate că este căsătorită cu **Hefaistos**, a fost iubită de **Ares**, zeul războiului, de **Dionysos**, de **Hermes** și de **Poseidon** dintre zei, iar dintre muritori de **Anchises** și de **Adonis**.

A avut mai mulți copii: cu zeul **Hermes** pe **Eros**, cu **Ares** pe **Anteros** și pe **Harmonia**, cu muritorul **Anchises** pe **Aeneas**.

Apollo zeul zilei, al luminii și al artelor, protector al poeziei și al muzicii, conducătorul corului muzelor, personificare a **Soarelui**.

Era fiul lui **Zeus** și al lui **Leto**. Pentru că **Hera**, din gelozie, îi refuzase lui **Leto** un loc unde să poată naște, **Poseidon** a scos la iveală, din valurile mării, *insula Delos*. Acolo, după nouă zile și nouă nopți de chinuri, **Leto** a adus pe lume doi gemeni: pe **Apollo** și pe **Artemis**.

Crescând miraculos de repede, la numai câteva zile după naștere, **Apollo**, al cărui arc și ale cărui săgeți deveniseră temute, a plecat la **Delphi**, unde a ucis șarpele **Python**, odinioară pus de **Hera** să o urmărească pe **Leto** și care ulterior devenise spaima întregului ținut. După aceea, **Apollo** a înființat acolo propriul său oracol, instaurând totodată și *Jocurile Pitice*.

Artemis, soră geamănă cu **Apollo**, fiica lui **Zeus** și a lui **Leto**, era zeița vânătorii.

La început a avut aceleași atribute cu fratele ei: era o divinitate răzbunătoare, care semăna molimi și moarte printre muritori. **Artemis** își secondează fratele în numeroase acțiuni: îl însoțește în exil atunci când **Apollo** ispășește omorârea **Pythonului**, e alături de el în războiul troian, participă împreună la uciderea copiilor **Niobei** etc. Când **Apollo** ajunge să fie identificat cu **Helios** (Soarele), **Artemis** e identificată cu **Selene** (Luna). Mai târziu, **Artemis** capătă atribute de zeități binefăcătoare: ea era, de pildă, considerată protectoare a câmpurilor, a animalelor și a vindecărilor miraculoase.

Ares, fiul lui **Zeus** și al **Herei**, era zeul războiului.

Cu toate că se numără printre cei doisprezece mari zei ai **Olimpului**, **Ares** eradisprețuit de părinții săi și de către ceilalți zei, mai ales de către **Atena**, datorită caracterului său violent și sângeros. În

Referat despre zeii și eroii greciei antice

numeroasele mituri legate de numele lui, zeul apare adesea înfrânt, deși era simbolul forței războinice, brutale.

Hefaistos, fiul șchiop al lui **Zeus** și al **Herei**, era zeul focului, al metalelor și al metalurgiei, al fierarilor, sculptorilor și artizanilor.

Hefaistos era meșter neîntrecut, creațiile sale extraordinare uimindu-i chiar și pe zei: făurește arme și armuri miraculoase, obiecte care se mișcă singure, sau chiar pe **Pandora** și cutia acesteia. A fost căsătorit cu **Afrodita**.

Eroi

Heracles, era fiul lui **Zeus** și al **Alcmenei**. Pentru a se uni cu **Alcmene**, **Zeus** a luat chipul și înfățișarea soțului ei, **Amphitryon**, plecat să lupte împotriva teleboenilor. Din unirea **Alcmenei** cu **Zeus** s-a născut **Heracles**, iar din unirea **Alcmenei** cu **Amphitryon**, sosit imediat după aceea, s-a născut **Iphicles**, frate geamăn cu **Heracles**.

Dându-și seama de originea divină a lui **Heracles**, **Amphitryon** a consimțit să-l crească în casa sa, alături de **Iphicles**. Gelozia **Herei** față de **Alcmene** s-a manifestat însă de timpuriu, încă înainte de nașterea copilului. Fiindcă **Zeus** - ca să-și ocrotească viitorul fiu - făgăduise regatul **Argosului** primului urmaș care se va naște din **Perseus**, **Hera** a îndemnat-o pe fiica ei, **Ilithyia**, care patrona nașterile, să întârzie nașterea lui **Heracles** și să o grăbească în schimb pe cea a lui **Eurystheus**, fiul lui **Sthenelus**. Datorită acestui fapt, **Eurystheus** se naște la șapte luni, revenindu-i lui **Argosul**, iar **Heracles** e purtat zece luni în pântece de **Alcmene**. Mânia **Herei** continuă să se reverse și după naștere, de data aceasta însă asupra copilului. Într-o noapte, când cei doi frați se aflau în leagănul lor, ea le trimite doi șerpi cu gândul să-l ucidă pe **Heracles**. Fără să-și piardă cumpătul, **Heracles**, deși avea numai zece luni, îi apucă pe fiecare cu câte o mână și îi sugrumă, în timp ce **Iphicles**, îngrozit, trezește toată casa cu țipetele lui.

Heracles a rămas cunoscut pentru "*Cele douăsprezece munci ale lui Heracles*", dar și pentru numeroase acte de curaj și vitejie (cu ar fi : războiul împotriva gigantilor, lupta cu centaurii, eliberarea lui Prometheus etc.).

Achilles celebru erou grec care a participat la Războiul Troian.

Achilles era fiul zeiței **Thetys** și al muritorului **Peleus**. Când s-a născut, **Achilles** a fost cufundat în întregime de către mama sa în apele **Styxului**, pentru a deveni invulnerabil. I-a rămas afară doar călcâiul de care-l ținea **Thetys**. Copil fiind, el a fost încredințat centaurului **Chiron**, care l-a crescut pe muntele **Pelion**. Ulterior, pentru a-l împiedica să participe la războiul troian - unde știa că-și va găsi moartea, așa cum prorocise **Calchas**, și încercând să zădărnicească împlinirea destinului - **Thetys** și-a trimis fiul la curtea lui **Lycomedes**, regele dolopilor, care l-a ținut ascuns, deghizat în veșminte femeiești, printre fiicele lui. Una dintre ele, **Deidamia**, i-a născut lui **Achilles** un fiu, pe **Neoptolemus** (sau **Pyrrhus**). Între timp însă, grecii pregăteau războiul împotriva **Troiei**. La chemarea lui **Ulise (Odiseu)**, **Achilles** se alătură armatelor grecești, în fruntea mirmidonilor. La despărțire, odată cu plecarea flotei din **Aulis**, **Thetys** îi dăruiește lui **Achilles** armele divine făurite de **Hephaestus** și caii lui **Poseidon**.

Ulise (Odiseu) celebru erou grec care a participat la Războiul Troian.

Ulise era regele **Ithacăi** și fiul **Sisif** și al **Anticleei**. S-a căsătorit cu **Penelopa**, fiica lui **Icarius**, cu care a avut un fiu, pe nume **Telemah**. În războiul troian, **Odiseu** are un rol important. Vestit pentru mințea sa isteasă și pentru prudența și vorbele frumoase pe care știa să le rostescă, el este trimis adeseori în solii sau i se dau diverse însărcinări. De pildă, este trimis la regele **Lycomedes** să-l aducă pe **Achilles**, îl însoțește pe **Menelau** atunci când acesta se duce să o ceară pe **Elena** de la troieni, mijlocește

Referat despre zeii și eroii grecei antice

împăcarea lui **Agamemnon** cu **Ahile**, o aduce pe **Ifigenia** la **Aulis**, e trimis să-l caute pe **Filoctet** împreună cu armele lui **Hercule**, pătrunde ca iscoadă în **Troia** și se înțelege pe ascuns cu **Elena** să-i trădeze pe troieni etc.

Hector, celebru erou troian, fiul regelui **Priam** și al **Hecubei** și soțul **Andromacăi**, cu care a avut un fiu: pe **Astyanax** zis și **Scamandrius**.

Hector era cel mai viteaz dintre troieni. Știind dinainte că avea să moară în luptă ucis de **Achilles**, că cetatea lui avea să fie distrusă, el a continuat totuși să lupte alături de ai săi. În cel de-al zecelea an de război, când luptele se dădeau sub zidurile **Troiei**, Hector seamănă groază și moarte în tabăra grecilor. După ce-i ucide pe cei mai vajnici dintre ei, în frunte cu **Patroclus**, după ce conduce atacul dezlănțuit de troieni împotriva corăbiilor grecești, pe care le incendiază, Hector rămâne singur afară din cetate, să-l înfrunte pe **Achilles**. El este fugărit de trei ori în jurul zidurilor **Troiei** de către eroul "cel iute de picior" și cade, răpus de mâna lui, sub privirile îngrozite ale părinților săi, care urmăresc lupta de sus, de pe ziduri. Cadavrul lui **Hector** e legat de carul lui **Achilles** și târât de către acesta prin pulbere, apoi dus în tabăra ahee. Mai târziu, la cererea și rugămintele lui **Priam**, **Achilles** îl înapoiază troienilor, care-l ard pe rug, cu mare cinste.